

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta	:	JUDr. Petr Šťastný
Téma práce	:	Trestní odpovědnost právnických osob
Rozsah práce	:	182 strany
Datum odevzdání práce	:	19. června 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Zvolené téma je i přes již téměř sedmiletou účinnost zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim stále velmi aktuálním, nakolik právní úprava předkládá spoustu nevyjasněných otázek, ke kterým se v literatuře objevují různé názory. Lze tak konstatovat, že z hlediska výběru tématu si uchazeč zvolil institut, který je velmi vhodné a potřebné nadále zpracovávat a přinášet tak nové poznatky, a to jak z hlediska teoretického, tak z hlediska návrhů pro aplikační praxi.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

- teoretické znalosti – byly potřeba hluboké znalosti zejména trestního práva hmotného, ale i procesního, dále pak také znalosti z občanského práva hmotného;
- vstupní údaje a jejich zpracování – doktorand vyhledal vzhledem k tématu a dostupné literatuře spíše menší množství vstupních údajů, které se však snažil tvůrčím a v zásadě vhodným způsobem zpracovat;
- použité metody – odpovídají standardům vědecké práce.

3. Formální a systematické členění práce:

- v souladu s opatřením děkana č. 17/2017 (čl. 18 až čl. 20 a přílohou č. 4). Práce se člení vedle úvodu a závěru na 11 částí. V první až třetí části předkládané práce se disertant zabývá obecným pojmoslovím a aspekty trestní odpovědnosti právnických osob, kde se správně zaměřuje na samotný pojem právnické osoby a ve stručnosti rovněž na historický vývoj institutu. Ve čtvrté části se disertant zaměřil na zkoumání trestní odpovědnosti právnických osob v cizích právních řádech, jedná se však o deskriptivní přístup bez potřebné syntézy a zobecňujících závěrů zejména pro českou právní úpravu. V části páté následuje kategorizace vybraných modelů trestní odpovědnosti právnických osob. Následuje stručné entrée do mezinárodněprávních základů úpravy zkoumaného institutu. V části sedmé autor zkoumá dnes možná již trochu přežitě detailním způsobem důvody, které svědčí přijetí institutu trestní odpovědnosti právnických osob, stejně jako důvody proti zavedení této deliktivní odpovědnosti do právního řádu. Část osmá prezentuje základním způsobem poznatky z oblasti správního trestání. Meritem celé práce je kapitola devátá, ve které autor postupuje chronologicky podle norem a institutů zakotvených v zákoně č. 418/2011 Sb. Detailnější pozornost uchazeč věnuje rozboru rozsahu kriminalizace a přičitatelnosti trestného činu včetně možnosti liberace právnické osoby. Autor se nevyhýbá zkoumání procesněprávních

otázek. Část jedenáctá je analytická – kvalifikant předkládá zpracované statistické údaje. Poslední kapitolou předložené disertační práce je závěr, ve kterém autor sumuje poznatky napříč celou disertační prací.

4. Vyjádření k práci: Předložená práce je relativně dobrým zpracováním zvoleného tématu, kdy se autor věnuje již dříve prezentovaným názorům předkládanými v literatuře, tak aplikační praxi orgánů činných v trestním řízení. Je třeba ocenit skutečnost, že názory pouze nepřebírá, ale v některých pasážích práce se k nim snaží zaujmout svůj kritický náhled a názor. I přes uvedené však je práce spíše popisného charakteru, kdy autor rezignoval na detailnější rozbor jednotlivých institutů. Lze shrnout, že autor se mnohdy bojí jít tzv. „více do hloubky.“ Vzhledem k předkládaným poznatkům ze zahraničí je škoda, že tyto informace nebyly dále využity. Otázkou systematiky je řazení jednotlivých kapitol, kdy není jasné, proč autor neprezentuje nejprve mezinárodněprávní základ a až posléze zahraniční právní řády, chaoticky pak působí vložení pojednání o teoretických modelech trestní odpovědnosti právnických osob mezi tyto kapitoly.

Z celé práce je zřejmá uchazečova snaha o co možná nejširší pojetí problematiky, alespoň jejích základních prvků, často však na úkor samotné podstaty vědeckého bádání.

Z hlediska problematiky přenesení důkazního břemene autor předkládá různé názory, které se v teorii objevily, je však na škodu, že se rovněž nevěnuje judikatuře ESLP, která by mohla do řešení tohoto problému vnést více světla.

Celkově lze práci hodnotit i přes určité prezentované výtky jako dobré zpracování tématu.

5. Kritéria hodnocení práce:

- **splnění cíle:** Uchazeč stanovil za hlavní cíl práce „*podat ucelený výklad současné tuzemské právní úpravy podmínek vzniku trestní odpovědnosti právnických osob a v rámci tohoto výkladu poukázat na některé její zvláštnosti, nedostatky a výkladové nejasnosti.*“ Vzhledem ke struktuře práce a jejímu obsahu jej lze mít za splněný.
- **samostatnost při zpracování tématu (včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství):** Práce je původním a originálním zpracováním předkládané problematiky, kdy dle oponentovi známým zdrojům nelze v tomto smyslu mít připomínek. Důkazem budiž skutečnost, že práce byla zkontrolována aplikací Turnitin s absolutně bezproblémovým výsledkem.
- **logická stavba práce:** Práce nemá zcela logickou strukturu (více viz připomínky a vyjádření výše).
- **práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací:** Autor dodržuje jednotný standard citací. Z hlediska předložených zdrojů lze konstatovat, že okru pramenů je spíše menší. Doktorand v omezeném rozsahu pracoval rovněž se zahraniční literaturou. Jinak lze uvést, že vybraný okruh pramenů je v zásadě přiléhavý. Elektronické zdroje jsou v práci užity též. Autor pracuje vhodně s judikaturou, a to jak tuzemskou, tak zahraniční. Z hlediska citací lze mít připomínky k části jedenácté, kdy jsou uvedeny zdroje u tabulek, nikoliv však v textové části,
- **hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Vzhledem k rozsahu práce a nárokům na tuto kvalifikační práci kladeným lze uvést připomínky stran hloubky

analýzy a systematiky práce (viz výše).

- **úprava práce (text, grafy, tabulky):** Předkládaná disertační práce je graficky přehledná. Autor prokázal pečlivost při práci s textem. V tomto ohledu nelze mít připomínek. Práce obsahuje tabulky jako shrnutí statistických dat.
- **jazyková a stylistická úroveň:** Na velmi dobré úrovni, bez chyb. Práce je dobře čtivá i přes to, že se jedná o odborný text.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby doporučuji, aby se uchazeč vyjádřil k problematice důkazního břemene při prokazování vynaložení veškerého úsilí (§ 8 odst. 5 ZTOPO) a případným návrhům *de lege ferenda* (např. s. 138), ale rovněž také k ne(dostatečnosti) právní úpravy stran úkonů, resp. zastupování právnické osoby (s. 174 a násl.)-

Předkládaná práce zcela jednoznačně splňuje obsahové a formální požadavky kladené na vypracování disertační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

V Praze dne 10. září 2019

JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.
oponent práce